

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:52

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:52

Lördagen den 30 augusti

1 § Europeiska rådet

Statssekreterare Katarina Areskoug Mascarenhas

Återrapportering (telefon) från extra möte i Europeiska rådet den 30 augusti 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Härmed förklarar jag EU-nämndens sammanträde öppnat och hälsar statssekreterare Katarina Areskoug Mascarenhas välkommen till nämnden.

Anf. 2 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCA-
RENHAS:

Som jag sade till nämndens ordförande när jag ringde kl. 19.15 i kväll hade Herman Van Rompuy precis lagt fram ett förslag till ny ordförande i Europeiska rådet och till ny hög representant. Han föreslog Polens nuvarande premiärminister Donald Tusk och Italiens utrikesminister Federica Mogherini till ny ordförande i Europeiska rådet och till ny hög representant. Sedan gick allt mycket, mycket snabbt. Under tiden har dessa antagits och vunnit stöd utan att något medlemsland gjort några invändningar. Det var ett enhälligt beslut i fråga om Donald Tusk och ett land lade ned sin röst i fråga om Federica Mogherini; det var Litauen.

Från regeringens sida anser vi att detta paket har en balans vad gäller de kriterier som statsministern redogjorde för i EU-nämnden, det vill säga balans mellan nord och syd, mellan olika politiska partier, mellan nya och gamla medlemsländer, och det är också en kvinna och en man. Dessa två hänger ihop såtillvida att den ena kan accepteras om den andra också väljs. Konditionalitet gäller alltså mellan de två.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Min konstitutionella fråga är om detta är en återrappor av vad som har hänt eller om det är samråd inför mötet. Jag kan säga att det är mycket olustigt att läsa på Twitter och på andra ställen att det redan är beslutat – och då har EU-nämnden inte varit med.

Jag har självklart ytterligare att säga, men jag vill först höra vad statusen för det här mötet är. Är det ett samrådsmöte eller är det en återrappor?

Anf. 4 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCA-
RENHAS:

Det här får betraktas som en återrapport från mötet, men jag vill säga att jag haft underhandskontakter med ordföranden och vice ordföranden i EU-nämnden för att förvarna om den här paketlösningen. Nämnden har således hållits informerad under dagen, även efter det att statsministern redogjorde för ärendet i nämnden.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Detta är ett konstitutionellt haveri. Om man ringer för att man vill försöka skapa majoritet är en sak, men det ersätter självklart inte ett formellt samråd med riksdagens EU-nämnd, såsom det är beslutat.

Låt mig upprepa min invändning, nämligen att det är en fullständigt oacceptabel argumentation från statssekreteraren. Förfarandet är totalt oacceptabelt. Jag vet inte vad ordföranden och statssekreteraren har talat om, men att ringa och försöka förankra en lösning – som vi dessutom sagt nej till – och därmed säga att nämnden är informerad är för mig som demokrat främmande. Det är mot riksdagens alla spelregler, och jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Jag har förstått att detta är en återrapport. Jag har mer att säga om själva sakfrågan, men jag vill gärna först ha en kommentar från statssekreteraren om hur man följer upp det som vi har beslutat om beträffande hur EU-nämnden ska fungera.

Anf. 6 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCA-
RENHAS:

Jag ringde till EU-nämndens ordförande kl. 19.15 i kväll, så snart förslaget låg på bordet, och bad om samråd så fort som möjligt. Det är naturligtvis väldigt olyckligt, men i fall som dessa är det svårt att förutse hur fort diskussionen går. Det gick alltså i detta fall väldigt fort. Jag vill återigen upprepa att det inte fanns någon som invände mot besluten, som formellt fattas med kvalificerad majoritet enligt fördraget. Jag hade förvarnat både ordförande och vice ordförande i EU-nämnden om den lösning som började avteckna sig.

Anf. 7 MARIE GRANLUND (S):

Jag vet inte vad du, Allan, har gett för signal till statssekreteraren, att det var tillräckligt att du blev informerad? Jag har hela tiden sagt att det är självklart att EU-nämnden måste informeras. Det är det som är den parlamentariska majoriteten, det är alltså den som ska informeras. Det har varit så hela tiden.

Nu förstår jag att det har gått snabbt, men då finns det möjlighet att lägga en parlamentarisk reservation. Min fråga är därför om Reinfeldt har gjort det eller om han bara tyckt att nu kör vi.

Anf. 8 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCA-
RENHAS:

Jag vill bara förklara mitt samtal med ordföranden för EU-nämnden. Han indikerade inte på något sätt att vårt samtal skulle ersätta en avstäm-

ning. Återigen: Jag ringde EU-nämnden så fort förslaget låg på bordet, och jag kan bara beklaga att det inte var möjligt för EU-nämnden att stämma av detta tidigare. Det hela gick väldigt fort.

Men som sagt, båda besluten fattas med kvalificerad majoritet enligt fördraget. Det hade alltså inte spelat någon roll i detta fall även om vi från svensk sida hade invänt. Nu blev det enhälligt beslut i båda fallen, med en nedlagd röst, som jag redogjorde för tidigare; det gällde den italienska utrikesministern. Jag tror inte att man i det fallet skulle ha invänt från Socialdemokraternas sida.

Anf. 9 MARIE GRANLUND (S):

Då skulle jag vilja säga att det är helt oväsentligt om det tas med kvalificerad majoritet eller om Socialdemokraterna skulle invänta eller inte. Det är helt oväsentligt. Det är stadgat att före beslut där regeringen för Sveriges talan ska detta förankras i EU-nämnden. Det är det som ordningen går ut på. Det är helt oberoende av resultatet.

Jag måste säga att jag tycker att det var en bedräglig redogörelse som Reinfeldt gav tidigare. Alla medier kände till alla kandidater, men statsministern kunde inte redogöra för det på mötet. Vi gavs således inte tillfälle att på så sätt ta ställning. Från Socialdemokraternas sida tycker vi att det är totalt bedrägligt att föra fram en kandidat som Polens regeringschef, för det innebär more of the same. Arbetslösheten är gigantisk, och det har visat sig att den politiken inte fungerar.

Dessutom är nu två topposter besatta med män, en med en kvinna. Vi välkomnar Mogherini, men det är väl ingen som tror att eurogruppens ordförande skulle bli en kvinna. Alltså kommer det att bli tre män och en kvinna, och för övrigt en väldigt ojämsställd kommission. Jag beklagar att Sverige har tappat jämställdhetsfokus och inte ens vill driva på dessa frågor. Man börjar tala om fördragsändringar och annat i stället för att ta det politiska initiativet som varje regeringschef ska ta, att driva jämställdhetsfrågorna och ta upp den diskussionen.

Jag beklagar detta å det djupaste.

Anf. 10 Statssekreterare KATARINA ARESKOU MASCA-RENHAS:

Jag föreslår att vi prövar det här förslaget i substans, för som jag har uppfattat det skulle det vinna stöd i EU-nämnden.

Anf. 11 MARIE GRANLUND (S):

Det är helt oväsentligt, Katarina Areskoug.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl konstatera att det inte är upp till EU-nämnden att pröva huruvida vi i alla delar har följt riksdagsordningen eller inte under den här eftermiddagen och kvällen. Jag har förstått att vice ordföranden Marie Granlund är mycket kritisk, men återigen, det är inte vi som råder över detta utan det får i så fall prövas i ett annat forum i riksdagen.

Avslutningsvis vill jag säga att när statssekreterare Katarina Areskoug var i kontakt med mig ungefär kl. 18.15 var både statssekreteraren

2013/14:52

30 augusti

och undertecknad helt inställda på att vi skulle försöka hinna med ett samråd. Det har hela tiden varit åtminstone min inriktning, vill jag säga.

Anf. 13 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill bara säga att Katarina Areskougs förslag är helt irrelevant, för detta är uppenbarligen en återrapport. Det har hon själv sagt. Det är inget samråd.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Nej, just det. Som jag sade uppfattade jag statssekreteraren så att hennes avsikt var att det skulle bli ett samråd. Sedan har vi haft logistiska problem, och dem har vi alla varit involverade i och tagit del av, tyvärr.

Anf. 15 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

När det gäller formfrågan är det inte en optimal hantering som skett av den, men det får väl i så fall KU titta närmare på. Jag har full förståelse för att det är snabba ryck.

Jag beklagar att det finns risk för att det blir tre män och en kvinna i topp-fyra-konstellationen på EU-nivån. Min fråga är: Diskuteras det även vem som ska bli ordförande i eurogruppen? Det är den sista pusselbiten. Statsministern nämnde tidigare i dag att det eventuellt skulle tas i en större krets. Har någon sådan diskussion förts?

Anf. 16 Statssekreterare KATARINA ARESKOU MASCA-RENHAS:

Nej, någon sådan diskussion har inte förts. Ordförande i eurogruppen har inte varit föremål för diskussion eller någon form av beslut vid det här mötet. Det enda som hänt i den frågan är, som statsministern redogjorde, att man från tysk sida har gett stöd till den spanske finansministern Luis de Guindos, men det är långt ifrån något beslut. Mycket kan, som nämnden känner till, hända i den frågan. Många länder har synpunkter och intressen i frågan, så det är något som vi får återkomma till längre fram.

Låt mig bara tillägga att anledningen till att jag föreslog att frågan skulle provas i substans var att efter samtal med Marie Granlund förstod jag att man från socialdemokratisk sida avsåg att lägga ned sin röst och inte blockera paketet Mogherini–Tusk varför det därmed skulle finnas stöd i EU-nämnden för det paketet. Jag vill gärna få det fört till protokollet.

Anf. 17 MARIE GRANLUND (S):

Eftersom regeringen har hanterat det precis på samma sätt som förra gången, eftersom regeringen hanterat det här så fruktansvärt illa, tänker inte vi skämma ut Sverige. Vi räddar regeringen. Men det är inte samma sak som att vi är för Tusk.

Jag tror att Katarina Areskoug på något sätt har misstagit sig, att man talar med det största partiet i Sverige och inte talar med Sveriges riksdag. Kontakter med olika partirepresentanter ersätter inte den formella be-

handlingen i Sveriges riksdag, den beslutordning som vi alla var med om att fatta när vi gick med i Europeiska unionen. Det ersätter inte den.

2013/14:52
30 augusti

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja avsluta med en praktisk fråga. Vi har trott oss förstå att man preliminärplanerar för en presskonferens kl. 22.00. Vi undrar om detta kan bekräftas. I så fall har vi en möjlig fingervisning om när en eventuell återrapport ska kunna ske i kväll.

Anf. 19 Statssekreterare KATARINA ARESKOU MASCA-RENHAS:

Vad jag förstår pågår en presskonferens i denna del just nu, men det blir också en avslutande presskonferens senare. Jag har ännu ingen uppfattning om när mötet avslutas. En mycket viktig diskussion om Ukraina är kvar. Det kommer förmodligen att dra ut på tiden.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för det och uppfattar det som att vi inte har någon preliminär indikation på när vi senare i kväll kallar till återrapport med statsministern.

Anf. 21 MARIE GRANLUND (S):

Nu har vi ju fått en återrapport.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ja, men det finns delar kvar som ska återrapporteras. När det kan ske har vi ingen preliminär uppfattning om.

Härmed förklarar jag nämndens sammanträde avslutat.

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S).....	1
Anf. 4 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S).....	2
Anf. 6 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	2
Anf. 7 MARIE GRANLUND (S).....	2
Anf. 8 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	2
Anf. 9 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 10 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	3
Anf. 11 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 13 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 15 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 16 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	4
Anf. 17 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 19 Statssekreterare KATARINA ARESKOUG MASCARENHAS.....	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 21 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	5